

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Видавничо-поліграфічний інститут
Кафедра графіки

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри графіки

Оляніна С.В.

“ ” _____ 2022 р.

Дипломна робота
на здобуття ступеня бакалавра

зі спеціальності (спеціалізації) 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

на тему: *Художньо-технічне оформлення та поліграфічне виконання казки «Світлячок Люк. Народження героя або світло в тобі»*

Виконала: студентка 4 курсу, групи СГ-81
Кривець Марина Дмитрівна

Керівник:

професор кафедри графіки, д.мистецтвознавства Оляніна С.В.

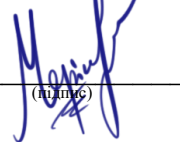
Рецензент: *учений секретар відділення образотворчого мистецтва Національної академії мистецтв України, кандидат технічних наук, Бердинських С.О.*

)

_____ (підпис)

Засвідчую, що у цій дипломній роботі немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань.

Студент _____

(підпис)

Київ – 2022_ року

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

Інститут/факультет: *Видавничо-поліграфічний інститут*

Кафедра *графіки*

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність (спеціалізація) *023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри графіки

___ Оляніна С.В.

«___» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу студенту

Кривець Марині Дмитрівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: *Художньо-технічне оформлення та поліграфічне виконання казки «Світлячок Люк. Народження героя або світло в тобі»*
керівник роботи:

професор кафедри графіки, д.мистецтвознавства Оляніна С.В

затверджені наказом по університету від «___» ___ 2022 р. № _____

2. Строк подання студентом роботи

Вихідні дані до роботи:

4. Зміст (дипломної роботи) пояснювальної записки (перелік завдань, які потрібно розробити) *Художньо-технічне оформлення та поліграфічне виконання книги для дітей «Світлячок Люк. Народження героя або світло в тобі»*

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (із зазначенням плакатів, презентацій тощо) :

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОЕКТУВАННЯ І ХУДОЖНЬО-ТЕХНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ..	5
1. Загальна характеристика обраного варіанту оформлення.....	5
1.1. Джерела концепції оформлення.....	5
1.2. Вибір читацької групи.....	6
1.3. Формат книги, його виправданість.....	6
2. Загальний опис оформлення видання.....	7
2.1. Оформлення обкладинки.....	7
2.2. Оформлення титулу.....	7
2.3. Характеристика шрифтів.....	8
2.4. Характеристика ілюстрацій.....	8
3. Конструктивна система книги та тип друку.....	11
3.1. Вибір конструкції видання.....	11
3.2. Тип друку.....	13
ВИСНОВКИ	13
Список використаних джерел.....	14

ВСТУП

Актуальність дослідження: актуальність книги про світлячка Люка є на часі ще й з огляду на останні події в Україні, адже формування «внутрішнього героя», впевненості, що добро завжди перемагає зло, зрозумілий, але зовсім не банальний текст, підкріплений наочними ілюстраціями, стане додатковим мотиватором та допомогою і дорослим, і дітям у воєнний час.

Мета дипломної роботи: розробити художньо-технічне оформлення та поліграфічне виконання казки "Світлячок Люк. Народження героя або світло в тобі" для дітей дошкільного віку.

Задачі дослідження: створити тематичні ілюстрації та художнє оформлення обкладинки, титулу, розворотних, сторінкових, напів сторінкових зображень.

ПРОЄКТУВАННЯ І ХУДОЖНЬО-ТЕХНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ

1. Загальна характеристика обраного варіанту оформлення

1.1. Джерела концепції оформлення

Зупинимось на деяких постатях дитячих ілюстраторів. Наталка Гайда – ілюстраторка, оформлювала дитячі та підліткові книжки для видавництв «Урбіно» та «Видавництва Старого Лева», «Віват», «Чорні вівці», «Школа». Ілюструвала твори Барбари Космовської, Крістіне Нестлінгер, Тімо Парвела, Йоанни Ягелло, Оксани Луцевської, Катерини Міхалціної, Ірени Карпи, Галини Вдовиченко та інших авторів. Співпрацює також із дитячою періодикою. Наведені приклади ілюстрацій показано на рис.1.

Рис.1.1 - Приклади ілюстрацій Наталки Гайди

1.2. Вибір читацької групи

Книга «Світлячок Люк» має чітко виражену цільову аудиторію: діти дошкільного віку. Також книга має дитиноцентричність, що, як наголошує авторка монографії «Дитяча книга в українському соціумі (досвід перехідної доби)» Емілія Огар «...є головним видавничим критерієм у креативно-адаптаційних, типографічних, художньо-графічних, поліграфічних, маркетингово-промоційних процесів».

Для видання обраний стандартний характер оформлення. Композиція тексту та ілюстрацій виважена, не перевантажена та пропорційна одна одній, а тому не «перетягує» увагу юного читача.

1.3. Формат книги, його виправданість

Розмір книги 210x210 мм (європейський розмір 8,5x8,5 дюймів) зручний для спільного читання та перегляду з дорослими та для транспортування.

2. Загальний опис оформлення видання

2.1. Оформлення обкладинки

Обкладинка виконана в стилі внутрішнього блоку в поєднанні з яскравим та лаконічним шрифтом з текстурою. Для видання було обрано твердий тип обкладинки, для того, щоб надати їй надійності, привабливості та зручності для подальшого користування дитиною.

Також було використано повноколірний друк з вибірковою ламінуванням на головному герої та назві для того, щоб наголошувати саме на цих елементах. Друк є цифровий, що підходить для невеликого тиражу.

Рис.2.1 - Оформлення обкладинки

2.2. Оформлення титулу

Титул повторює зображення головного героя з обкладинки, ще раз акцентуючи на ньому, що дозволить розповідачу (батьки, або особи, які їх замінюють) зробити своє особисте вступне слово, не розкриваючи початок історії передчасно.

Рис.2.2 - Оформлення титулу

2.3. Характеристика шрифтів

У верстці використано Comic Sans MS – максимально читабельний рубаний шрифт, який не буде складним для дитини у розпізнаванні літер або їх розташуванні. Для обкладинки використаний шрифт – a_Albiotic. Гарнітура оптимального розміру – 18пт, накреслення - Regular, інтерліньяж – 22пт відповідний.

Дитина, яка лише починає опановувати науку читання, цей процес йде поволі та невпевнено. Тому при використанні такого набору не виникатиме труднощів з розрізненням окремих шрифтових знаків. Контраст кольору шрифту і фону дотримано, що сприяє оптимальному сприйняттю друкованої та ілюстрованої інформації юним читачем.

2.4. Характеристика ілюстрацій

Внутрішній зміст видання гармонійно поєднується з обкладинкою за змістовим, кольоровим та тематичним наповненням, та являє собою єдиний цілісний художній твір.

Використані кольори є спокійними (зелений та його відтінки), а також такими, що спонукають до розвитку фантазії читача (тіффані, світлий фіолетовий, блакитний, білий). Загальна естетика дизайну в книзі не є агресивною, що сприяє врівноваженому та спокійному проведенні часу з дитиною. Кольори, попри свою насиченість, не є дратівливими, як, наприклад і в роботах Наталки Гайди:

Рис.2.4 - Ілюстрація до книжки К. Міхаліциної «Про драконів і щастя»

З причин орієнтованості видання на вік читача було обрано відцентроване розташування тексту та відсутність регламентованих полів, колонок та інших класичних елементів, що надає книзі ефекту збірки картинок з підписами, що своєю чергою є зрозумілим для молодшої читацької аудиторії.

Книжкові ілюстрації у дитячому виданні – це основна, значуща частина книги. Враховуючи цільову аудиторію книги, формат, шрифти для гармонійного художнього вирішення - створено цікаву та якісну ілюстровану книгу.

Рис.2.4 - Ілюстрація до «Світлячок Люк. Народження героя або світло в тобі»

3. Конструктивна система книги та тип друку

3.1. Вибір конструкції видання

Конструкція даної книги зручна і практична. Зв'язок між загальною композицією та підструктурою збережено.

Книжковий блок та палітурка міцні, захищені від зовнішніх впливів та пошкоджень, що особливо важливо при роботі з дітьми, мають привабливий вигляд.

Особливістю використання ілюстративного матеріалу в дитячій книзі «Світлячок Люк. Народження героя або світло в тобі» є наочне зображення головних героїв розповіді, ситуаційні візуальні групи, які логічно та органічно доповнюють текст.

Образотворча семіотика представлена в художньо-образному стилі, з огляду на вік юного читача. Ілюструючи надавала перевагу конкретним візуальним повідомленням, але без сухого ізоморфізму, прагнучи конкретизувати словесний образ. Зображення пояснюють та унаочнюють окремі фрагменти текстового повідомлення, розвивають спостережливість у читача. Героям надано людських рис.

Серед якостей, близьких дитячої психології, необхідно відзначити антропоморфізм - наділення тварин, рослин і явищ неживої природи людськими властивостями антропоморфізму - наділення тварин, рослин і явищ неживої природи людськими властивостями. Цим прийомом широко користуються автори дитячих книжок. Досить згадати персонажів народних казок про тварин, героїв дитячих анімалістичних книг. Казки про тварин здавна з'єднували вікові спостереження над їх звичками з уподібненням тварин людським типам і характерам. Так виникли традиційні уявлення про хитру лисицю, дурного вовка, боягузливого зайчика.

Візуально книга «Світлячок Люк. Народження героя або світло в тобі» складена оригінально, поліграфічне виконання на високому рівні.

Одним із головних засобів розвитку особи, її інтелекту, культури, здобуття і поглиблення знань – є читання. Надзвичайно важливо привчати

читанню змалечку. І, оскільки, даний процес є новим і досить складним для дитини – вимагає максимальної участі батьків.

З огляду на тотальну диджиталізацію нашого світу друковані книги відходять на другий план, почасти виконуючи роль деталей інтер'єру. А батьки, або ж особи, які їх замінюють, частенько сприяють проведенню часу дитини з телевізором, комп'ютером, smart-телефоном тощо, оскільки спочатку спрацьовує ефект новизни, і дитина віддається процесу пізнання, а вже потім формується залежність, яка спекулятивно «розв'язує руки» дорослим.

Американський лікар педіатр Деніз Деніелм коментує: «Нервові шляхи дітей, які з раннього дитинства пристрастилися до технологій, розвиваються не так, як повинні. У міру дорослішання це призводить до проблем із концентрацією, з самооцінкою. Коли вони виростають, їм складно будувати особисті відносини». Також лікарі виділяють й інші проблеми: порушення сну, емоційна нестабільність, негативний вплив на здатність до навчання, відсутність формування причинно-наслідкових зв'язків, ріст ймовірності розвитку психічних захворювань тощо.

Один зі способів запобігти всьому цьому – це прищепити дитині любов до читання змалечку, зокрема і за допомогою книжкових ілюстрацій. Саме тому книги орієнтовані на наймолодшого читача є такими важливими.

Для малих дітей, важливість читання не в самому читанні, оскільки не всі діти змалечку мають навички читання, до того ж дитина може ще не до кінця розуміти змісту і не вміти концентруватися. Важливість читання для дитини полягає насамперед у контакті з дорослим, який проводить певний час тільки з дитиною, його увага й очі доступні лише дитині. Дорослий генерує і передає дитині емоції, адже дитячі книги зазвичай

прості, проте вимагають емоційного включення. І, нарешті, дитячі книги зазвичай барвисті, яскраві, вони насичують малюка образами, розвивають уяву і дають нові уявлення. На противагу гаджетам книга активізує уяву, формує унікальні, свої особисті образи у малюка.

3.2. Тип друку

Цифровий друк підходить для невеликих тиражів. При цьому якість цілком задовольняє: глибокі кольори, картинка при друці приємна та яскрава. Обрано крейдований папір, щільність – 200 г/. Такий папір дорожчий, але кращий з огляду на довше збереження дитячої книги.

ВИСНОВКИ

«Світлячок Люк. Народження героя або світло в тобі» (автор Дмитрій Кривець, ілюстрації Мар'яни Кривець) – україномовна книга для наймолодших читачів. Яскравий приклад дитячої літератури, який сприяє розумінню причинно-наслідкових зв'язків, добра і зла, формування «внутрішнього героя». Книга написана з врахуванням психології найменшого читача. Маленький світлячок Люк ототожнює в собі перелік поширених дитячих характеристик у молодшому віці. Добра історія, яка допомагає повірити в себе, в свої сили. Книжка про світлячка Люка здатна надихнути та вмотивувати дитину на здолаття проблем на шляху дорослішання.

Видання є прикладом добре структурованого дитячого видання належної якості — і за змістом, і за формою. Окрім випробовування

нового оригінального способу верстання, функціонально ефектної інтерпретації тексту, макетування вирізняється також виразною інтерпретацією рисованих графічних засобів. Завдяки своїй внутрішній природі, неповторній семіотичній сутності, книга виконує своє цільове призначення – тобто є джерелом ідейно-естетичної інформації та формує в юного читача важливі початкові навички, культурний потенціал, заохотить до читання і в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Моя дитина - онлайн журнал для сучасних батьків: вагітність, пологи, розвиток дитини – <https://www.moirebenok.ua/uk/age3-6/razvitie/deti-i-gadzhety-10-prichin-otobrat-u-rebenka-planshet/>
2. Як роблять книжкові ілюстрації. Любов Малигіна – <https://www.youtube.com/watch?v=V8Wy9L74JUU>
3. Видання для дітей. Поліграфічне виконання. ДСТУ 29-62002 – <https://archive.chytomo.com/standards/vydannya-dlya-ditey-polihrafichne-vykonannya-hstu29-62002>
4. Українські ілюстратори круті – <http://www.barabooka.com.ua/ukrayins-ki-ilyustratori-kruti/>
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997.- 376с.
6. Іванюк С. Випробування дитинством // Сучасність. - 1992. - №3. - С. 173-177.
7. Кіліченко Н.Л. Українська дитяча література: Навчальний посібник. - К., 1988.
8. Українські художники - <https://uartlib.org/ukrayinski-hudozhniki/>
9. Долаючи непрохідні джунглі, або Дитяча книга як об'єкт дослідження - <http://www.barabooka.com.ua/dolayuchi-neprohidni-dzhungli-abo-dityacha-kniga-yak-ob-yekt-doslidzhennya/>
10. Кость Лавро - <http://ababahalamaha.com.ua/uk/%D0%9B%D0%B0%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%8C>
11. Наталка Гайда - <http://www.barabooka.com.ua/natalka-gajda/>